

Nagajivost ali kaj? V zadnjem času so nekateri poročali, da se je znanemu celjskemu dohtarju Dečko zmešala pamet in da je moral se po zdravilišče za umobolne ljudi. Kakor se trdi, je to poročilo neresnično. Pa čudež bi ne bil, če mu bi bilo pripetilo kaj takega, kakor dr.

Krvav cerkven shod. Dne 29. junija je rudokop Markovšek, ko se je v večji družbi vračal od srečnega shoda na Brinjevi gori, pehnil z nožem na kmečkega sina tako nesrečno, da je ta pri mrtev obležal.

Pervaška nestrpnost najde vzroka povsodi dovolj, ključna svoj strupeni žolč na miroljubne osebe, ki se nečejo klanjati nesramnim nakanam teh ničvrednih. Nedavno napadli so občespoštovanega ljutolega dekana, čast. gospoda Jurkoviča, ker ni ob priliki ondotnega birmovanja izzivali nemeneščanov in kaliti mir in red pri tej svečaduhovniki, kakoršni so ta, ptujski prošt ali pa opat, pervaškim matadorjem niso po godu. Ljubi mir, ta je njim trn v peti. Hujskanje in je njihovo najljubše opravilo in kdor tega ali ne zna, ta je njihov nasprotnik. Upamo, da se tem šemam gobec skoraj zavezal.

Modras je pičil v prst posestnika Plaznika v ničku, ko je spravljal seno v svoj kozolec. Mož tako previden, da si je roko takoj dobro podrinil si je tudi pičeno mesto z nožem izrezal. Ko bil tega storil, znal bi bil naglo smrt storiti.

Dopisi.

gornjeradgonskega okraja. V našem okraju se v kratkem času mnogo novega dogodilo. Tudi je prinesel svoječasno novice, da sta dva ubila krčmarja Verbovca v Hrastju. Nato gospod duhovnik rekli: „Tega je „Štajerc“ kar tolikor pomeni, kakor „dober je proč, je „Štajerca“ bral!“ Kdor pa to reč dobro sliši, pride do prepričanja, da je takim in enakim nam krivo to, da nekateri današnji duhovniki tako tako kakor nekdanji, ki so učili po nauku sovsem, ki je rekel, da mora mladina stare ljudi strati in da mora veren kristjan ljubiti tudi sovražnike. Mnogo naših duhovnikov menda svoje besede „pojđite in učite vse narode!“ zapopade ker po njihovem delovanju se vidi, da bi ta lep Gospodov nauk razumeli tako: Pojđite učite vse narobe! — „Štajerca“ ti ljudje so zato, ker ta list za časa vsega njegovega dela ni prinesel toliko laži, kakor kak spodnještajerski list v en e j številki. Druga nesreča je bila, da so vse naše zadruga pocepale, kakor da bi bila kuga nad nje prišla. Radenski Zemljč je v časa jajca nekam pošiljal, ko pa so mu poslali te osmrdele, moral je svoj „kšeft“ pustiti. Kdo Lešnjak je zgubil podplate, polički Hanzek nesrečen postal zato, ker mu je dekla zbolela, saj ni mogel več „kšeftati“. — Pa še nekaj

druzega imamo. Orehovski kovač Lorbek je postal oskrbnik štiftreinskih in dominikanerskih vinogradov, ko vendar še preje trt od kolja ni znal razločiti, kar tudi ni čuda, ker v kovačnici, kakor znano ne raste trsje. Temu 65-letnemu možu je sedaj rodila preje nerodovitna žena sinčka in ta božji blagoslov mu vendar dela veselja, da si večjega ne more želeli. — Pa še nekaj. V našej št. Peterski fari imamo vsako leto enkrat takozvano „veselico“ pri krčmarju Osojniku, drugokrat pa „pri angelju“. Vodja teh veselice so preje bili gosp. kaplan Janžekovič, na njihovo mesto pa so sedaj stopili gosp. Lončarič. Te veselice so najraje obiskovali fantje in dekleta, posebno so se udeleževali zavoljo gosp. Lončariča. Igralo se je prav veselo do polnoči. Domugrede pa so potem deklice prepevale: „Kaj pa nam morete, morete, morete itd.“ Seveda so bili pri teh veselicah „gotovi ljudje“ čisto „sami med seboj.“ Pri teh veselicah so imeli tudi neko še ne 20 let staro deklico, ki je pri dotičnih igrah predstavljala Marijo, mater Božjo. Pa kaj se je zgodilo? Ta „Marija“ je postala „nadahnjena“ od nekega duha in, kakor se sliši praviti, ste še tudi drugi dve deklici „obsenčeni“. — Letos v binkoštnem tednu je omenjena „Marija“ rodila sinčka, ki je pri sv. krstu dobil ime „Tonček“. To bode menda vendar posebno razumen človek, ker se je narodil v binkoštnem tednu! Dolgo časa se ni vedlo, kdo bode spoznan za onega srečnega „duha“, a sedaj ga je „Marija“ sama spoznala v osebi gospoda notarja Ploj-a. — Hu! — Veselica je bila lanskega leta, in sicer če se ne motim, dne 23. avgusta (!) in dragi mi „Gospodar“ in „Fihpos“, ali vama ta čudež ni znan? Ali vama gospod Lončarič ničesar niso poročali, saj je bilo dosti kaj lepega?! Ako pa bi bilo treba čez kako pošteno osebo kaj pisati, hitro imata dovolj snovi pri rokah. Ja, vidva celo vidita, kedaj da naš gospod sodnik „Štajerca“ berejo.

„Čuvarji naroda slovenskega“ čuvajte v prvi vrsti nad mladino, da se tista vam ne bode pokvarila! Ne oblačite v Marijin plašč deklet, ki delajo potem starišem, skrb, žalost in sramoto, medtem ko so tisti mislili, da so njihove hčere pod duhovnim varstvom pred vsem hudem zavarovane. Nekdajni duhovniki so so trudili (hvala Bogu imamo še tudi dandanašnji nekaj tacih) mlade ljudi od plesa, igre in raznih zapeljivih veselice odvracati in gizdavost je bila preje imenovana „hudičeva mreža“, zdaj pa se vabi mladina od mnogih duhovnikov na plesišče in razne ponočne veselice. Kaj pravite vi, pametni in skrbni stariši k temu?

In kaj pa bode rekel Kolarjev Hanzek iz Polic k temu našemu svarilu, ker brez njega se ne konča nobena veselica; na vsakej ima prvo in zadnjo besedo. Tudi v mlaki se oglasi najprvo stari žabnjak in potem vse žabe za njim reglajo. — Kako bodeta vidva z gospodom kaplanom Bogu odgovor dajala od unega „Tončka“, ki se je narodil v Gradcu in še kedaj lahko nemškutar postane.

Premalo časa imam, da bi vse napisal naj toraj ostane za drugokrat, saj še „Štajerc“ ne bode kmalu

„umrl“. Samo to še moram povedati, da so imeli nedavno pri Osojniku jako „žalostno veselico“, kajti prišlo je bore malo domačih ljudi, samo nekateri lizači iz Kapele in od sv. Jurja ob Ščavnici so prikimali. Nazadnje je prikimal še učitelj Kocmut. Misлил je najbrž „Marijo“ častiti ali kaj? Zakaj pa ni preje častil „Marije“, sedaj naj le njenega sineka časti. Ljubi Bog, če le ni temu „Tončeku“ boter kak človek, ki „Štajerca“ bere! Tega vendar gosp. kaplan ne trpijo. — Za tokrat z Bogom! Križ — kraž.

Iz Brenneta, Badensko, Nemčija. Bilo je v nedeljo 5. junija. Zares prelepi dan. Solnce je vzhajalo s vso svojo milobo. Tam v prijazni vasi tako imenovanega „Schwarzwalda“ naznanjali so topiči že na vse zgodaj, da se ima danes ondi nekaj nenavadnega vršiti. Ljudje so hiteli od blizu in daleč. In res, odkriti se je imel spomenik, katerega so postavili v spomin leta 1813.—14. tukaj pokopanih Avstrijanov. Ko je bil namreč po slavni bitki pri Lipskem premagan dne 15. oktobra leta 1813. Napoleon I., hitele so za njim zvezne vojske, Rusi, Avstrijci, Prusi in gnali so nenasičljive Francoze v njih domovino. Ali osoda jim ni bila mila. Tisoče, ki so se slavne zmage veselili, doletela je nemila smrt na potu. Tako je bilo tukaj. Avstrijska armada, v kateri so bili tudi Slovenci, zavzela je levo stran od sovražnika in ga podila skozi Schwarzwald proti Švici. Dva avstrijska polka, namreč 14. in 32., nastanjena sta bila v vasi Ridern. Naenkrat lotila se ju je vročinska bolezen in pobrala 780 junakov, kateri so bili nato skupno pokopani v eden grob. Že stari ljudje imenovali so ta grob vojaško gomilo in na tisoče molitev opravljalo se je od vernega ljudstva na tem grobu, ker ljudje so jih kot junake in mučenike imenovali. Že leta 1840. bila je tukaj postavljena priprosta kapelica. Pozneje se jim je rodila lepa in plemenita misel, postaviti spomenik, ki naj priča še prihodnjim narodom, kaj se je tukaj zgodilo. Dne 5. junija bil je odkrit. Nad 20 tisoč ljudi se je zbralo; 82 veteranskih društev udeležilo se je te slavnosti. Največjo pozornost vzbudila je avstrijska vojaška godba od 14. pešpolka iz Bregenca. Udeležilo se je slavnosti tudi mnogo častnikov iz Avstrije in Nemčije. Mnogo dragocenih vencev položilo se je ob spomenik. Pervi venec položil je avstrijski generalmajor v imenu avstrijske armade in skončal je svoj trikratni „hura“! na cesarja Wilhelma II. in godba igrala je nemško cesarsko pesem. Drugi venec položil je nemški podmaršal Fritsch v imenu Nemčije kot avstrijske prijateljice ter skončal svoj govor s trikratnim „Živijo“ na Franca Jožefa I.; godba svirala je avstrijsko cesarsko pesem. Tretji venec položil je polkovnik Polaček od 14. polka iz Bregenca za svoje nekdanj pri njegovem polku službujoče vojake in končal govor z nazdravom na Velikega vojvoda Badenskega, na kar so mu zapeli die „Wacht am Rhein“. Četrty venec položil je nemški polkovnik Faller od polka št. 114 iz Konštanca, kateri je tudi najlepše govoril. Rekel je namreč: „Tukaj počivate moji bratje, moji prijatelji, moji sosede! in jaz vam položim venec ob

vaš spomenik; le spijte, le spijte, da vas bode enkrat trobenta vzbudila, toda ne trobenta vojaka ampak trobenta angeljska vas bo poklicala k boju, da bodete sprejeli plačilo vi branitelji in šitelji naše domovine. „Zares lepe besede od srca sega vojaka, kojemu ni mar, kakšni so bili in so bili, ali Nemci ali Slovenci, ampak on je v duhu le vojake in junake, ki so smrt storili za domovino. Spomenik je 9 metrov visok, na njem veliki dvoglavni avstrijski orel, kateri mogočno prostira svoje peruti nad spodaj mirno spečimi ljudi! Dragi Štajerc! kaj bi le slovenski prvaki naredili, ko bi pri nas na spodjem Štajerskem kaj takega bilo, da bi bli namreč Nemci pokopani in da nemško vojaštvo prišlo tja. Takrat bi tulili in regali da bi se po celem svetu čulo, ker ne morejo nobeno trpeti, ki ni njihove narodnosti. Anton Jegorčič

Od sv. Lovrenca nad Prežinom. Občina tajnik, ki se na praktično dobro upravlja. Občinski tajnik Gajšek od sv. Lovrenca nad Prežinom blizo Štoré ležeče občine, v kateri so dne 20. junija t. l. pri občinski volitvi zmagali naprednjaki, kaj praktičen človek. Nagrobne križe prodaja na belo iz tamošnjega britofa (mirodvora) kot stari železje v Štoré, nagrobne kamne pa uporablja stavbeno gradivo za svojo sušilnico (Dörrofen). Množice družine so tako prišle ob svoja spominska znamenja, katera so postavili svojim ljubim rajnim v znak neznanosti, ki jih spremlja še unkraj groba. Umevno je, da se jih je polastila pravična jeza, ko so zvedeli, da prodaja Gajšek te spominke delcma kot kmetišar v Štoré, deloma pa jih uporablja kot gradivo za svojo sušilnico in jih namerava rabiti tudi v stavbi novega kozolca. To ti so pač pravi kleriki, ki tako krščansko, pobožno in pietetno mislijo, čutijo! Ali morebiti po drugod tudi niso boljše?

Pripomniti se mora, da št. Lovrenčki britof slej še nikakor ni opuščjen in da so med na ta, odstranjenimi in zabarantanimi nagrobnimi križi, taki, ki so se šele pred štiri in ajs timi leti pojavili. Že večkrat so grobarja vprašali po izgubljenih križih in kamnih, a nikdo ni dobil povoljnega jasnila. Jezik mu je najbrž zavezala okolščina, ki mož v farovžu stanuje. Naslednje je vendar izpoved resnico. Pravil je tudi, da Gajšek s vzetimi križi kamni še ni zadovoljen ter da jih še več želi biti, kar pa mu je baje grobar odrekel. Gajšek o poprašan, ni hotel ničesar vedeti. Ljudstvo si je pripovedalo, da je Gajšek nekaj takih kamnov pri svojem svinjskem hlevu, kar je nevoljno mržnjo ljudstva še pomnožilo. Toda ta govornica bila, kakor je slišati, neutemeljena in neresnična.

Gajšek je bil pred nekaterimi letmi tudi na povrhu pa še ogleda mesa in mrličev, toda se v kratkem moral tem mestom odpovedati. Iz katerega vzroka, to nam ni znano.

Kakšne važnosti je bil zanj izid dne 20. junija vršejoče se volitve, je kazalo njegovo obnašanje pri volitvi. Zastonj je skušal svojo plašljivost prikriti njegovo trepetanje je dovolj pričalo o njegovi bo-

ljivo
ravn
mora
števi

napr
nja
vodj
stopi
in k
k va
vrnil
previ
tako

po m
imen
klerik
hovn
Štaje
ne b
čina
pšeni
da bi
temi
jemal
sebič
ščini
svoji
Z bu
hoteli
na lin
izobra
zateg
vse p
cunja
v žlic
trd S
našel
narod
pa ka
On na
tema
njemu
k me
imel
da se
sem r
ko po
samo
vega

Z
dobro
da m
se pa
v šol
Nemce
E
iskat,
mu pr

vrosti in srčni stiski. Seveda se bo proti njegovemu ravnanju vložila pritožba. Iz službe bode vsekakor moral, akoravno se bojo najbrž zanj njegovi mnogostevilni sorodniki potegovali.

Značilno za korajžno in samozavestno nastopanje napredne stranke je izrek nekega veljavnega naprednjaka: „Mi bi bili klerikalcem, posebno pa njihovim podjem že pravo pot pokazali, ako bi se bili podkopali se v naše volitvene zadeve mešati. Mi k plugu našim državljanskim pravicam, vi pa v cerkev našim stanovskim dolžnostim! Tako bi jih bili zamolili. Toda ni bilo treba tega, ker duhovščina se je vedno in pametno volitve zdržala. Tako je prav in ako bi moralo biti povsod.

Naprednjak.
Iz Hrastnika. „Ni še dolgo tega, ko mi je prišla naključju v roke tista kunjca ali „šuhfeca“, ki se imenuje „Naš dom“, po domače „Fihpos“. Ta umazani klerikalni listič, kojega fabrikantje so mariborški duhovniki, si na vse kriplje prizadeva, da bi tebi, dragi stajerc, izspodbil noge ter te telebnil na tla. Toda

bo šlo. Kmetje so se začeli zavedati in tudi vedno delavcev že dobro ve resnico od laži, ljulko od penice ločiti. Ta nesnaga bi seveda kaj rada videla, da bi se nižji stanovi tudi še zanaprej valjali v takej mi zaslepljenosti in nevednosti, kakoršna je obmalu nekdanj ubogo ljudstvo v korist onih zvitih čičnežev, ki so si po svoji potuhnjenosti in hinavstvu znali obdržati kmeta in delavca popolnoma v svoji oblasti ter si pri tem polnili svojevednolačne žepe. Kmeteljni ste seveda lahko ravnali, kakor ste videli, a zbrihtan in zaveden človek vam ne gre več nimance. Štajerc želi in se trudi, da bi se ljudje razbrazili in svoje človeške vrednosti zavedli, in ravno zagadelj ga klerikalna banda črti in preganja na pretege, ker veše se bojijo belega dne. Omenjena sta predbaciva „Štajercu“, da bi rad slovenski jezik v bližini vode potopil, a to je nesramna laž. Jaz sem Slovenec ter Štajerčev naročnik, a nikdar še nisem videl v njem kaj tacega, kar bi bilo slovenskemu postodu na kvar ali v škodo. Tudi sem veren katoličan, in obojim kaj protiverskega dosedaj v „Štajercu“ nisem našel. Znam vedno oznanjuje mir in ljubezen ter nas k da tava čednostima vsposodbuja, medtem ko „Fihpos“ in povedal mu sorodni lističi vedno le ščuvajo in podpihavajo rizi in medsebojnemu sovražtvu in boju. Samo enkrat sem ali došel v rokah ta umazani list, a zgabil se mi je tako, o tem sem ga takoj v stranišče zanesel. Na vsaki strani je cel našel ostudne izbrube sovražtva do Nemcev, nič vzida podpihovanje in ščuvanje. Kakor sem čital velja bljo 1 krono, pa še tiste ni vreden; jaz bi še piškariča za oreha ne dal zanj.

Znanje nemškega jezika je za naše ljudi velika županota. Skusil sem si nekaj sveta in reči moram, da je mi se hvala Bogu na tujem ni slabo godilo, kar atereg pa imam zahvaliti le mojim učiteljem, ki so me v šoli nemščine naučili, da zamorem povoljno z p. m. sem občevati.

Reva je tisti človek, ki si gre na tuje kruha krivat, pa ne zna jezika, ki se v tujini govori. Slaba boja prede. Srečnega se mora šteti, ako dobi kje naj-

nižjo službo, da si vsaj toliko zasluži, da mu ni treba gladu poginiti. Kdor pa zna jezik unih tujih krajev, kjer želi službo dobiti, temu je ni treba dolgo iskati; našel bode če že ne masten, vsaj dovoljen zaslužek. Večina naših rojakov, kateri si grejo na tuje svoj kruh iskat, poda se na bližnje Nemško, kjer dobè pridne in poštene roke dovolj dela in zaslužka.

Svetujem toraj vam, stariši, da bi se nikakor ne branili, ako se vaši otroci v šoli nemščine učijo, zahtevajte temveč odločno, da se vaši otroci že v ljudski šoli povoljno nauče nemščine, ker znanje tega jezika jim je za poznejše življenje neobhodno potrebno. Polagam vam to na srce ter Vam vroče priporočam, ker svet je mene naučil, kar je človeku v korist ali v škodo.

— Izkušen delavec. —

Zunanje novice.

Cesar in škof. Štrasburški škof Benzler preklel je neki katoliški britof, na katerem so nedavno pokopali nekega protestanta. Zaradi tega neumestnega ravnanja dobil je škof iz Rima precej „dolg nos“. Ko je pred kratkim nemški cesar Viljem II. na svojem potovanju prišel tudi v Štrasburg, dal je omenjega škofa na kolodvor v čakalnico poklicati, kjer mu je dokaj ostrih povedal. Rekel mu je: „Vi ste prosili za avdijenco, gospod škof; tudi jaz imam z Vami govoriti, zato sem Vas dal semkaj poklicati. Predno ko Štrasburg zapustim, moram Vam povedati, da sem z Vami nezadovoljen, jako nezadovoljen. Povedalo se mi je, da ste baje Vi previden in miroljuben človek, zdaj pa uganjate hujše kakor najslabši nemirneži. Prekleli ste tukašnji britof, en del one zemlje, čez katero sem jaz varuh. Zapomnite si to, gospod škof, da jaz ne trpim, da bi se le pedenj moje zemlje, ki mi je sveta, onečastila s kletvijo nestrpljivosti! Vaša služba zahteva, da blagoslavljate; ako pa duhovniki preklinjajo, odrečejo se sami častem in predpravilam svojega stanu. Zapomnite si to in povem Vam, da v takih rečeh jaz nobene šale ne poznam. Jaz sem protestant, kakor je tudi vsa moja hiša in dve tretjini mojih podložnikov. Čestokrat bivam v krajih, v katerih je prebivalstvo katoliško, in ko bi znabiti Bog hotel, da bi jaz v takem kraju umrl in bi se morebiti našle kake ovire za prevožnjo mojega trupla v mojo družinsko grobnico ter bi moral tamkaj pokopan biti, tedaj si smem misliti, da bi Vi uno pokopališče, ki bi dajalo mojemu truplu počitek, tudi prekleli in bi bili znabiti celo k temu zavezani po pravilih Vaše cerkve? Vaše preklinjanje mi je oči odprlo, gospod škof. Želel sem s katoliško cerkvijo mir imeti in sem še zanaprej k temu pripravljen; kolikor je bilo na meni ležeče, sem se doslej vedno trudil, da se ravna z mojimi katoliškimi poddaniki pravično; bal se celo nisem nezadovoljnosti in graje mojih lastnih sovernikov, ker sem upal napraviti takšno stanje, da bi zamogli obi veri, ena poleg druge, vslogi in vzajemnem iskazovanju ljubezni do